

Pieniä kovia nappuja

Pieniä kovia nappuja

Reetta Pekkanen

**P
O
E
S
I
A**

Osuuskunta Poesia
Helsinki

© Reetta Pekkanen 2014

Kansi: Olli-Pekka Tennilä & Raisa Marjamäki

Taitto: Marko Niemi

ISBN 978-952-305-016-7

ISBN 978-952-305-017-4 (PDF)

Painopaikka: Saarijärven Offset Oy, Saarijärvi 2014

*joku on kirjoittanut rantabiekkään rakastin sua aina
joku on kirjoittanut rantabiekkään ← HOMO
mitä minä olen koskaan kirjoittanut rantabiekkään
jos olisin, olisiko se ollut rakkaudesta
onko joku joskus kirjoittanut rantabiekkään minusta
kuvitellut mitä kaikkea yhdessä voisimme tehdä
mitä olen kuvitellut meidän voivan tehdä*

*kunnes tulee syksy ja kaikkien aina alkaa alusta
kunnes tulee tyttö joka myy jäätelöä kylmälaukusta
kunnes tulee aalto ja pistää sileäksi koko rannan*

eräs kevätsiivous kun heittää itsensä menemään.
Täällä tulva pitää kyläläisiä sisätiloissa
tuuli pyörittää hiekkaa ja karanneita käsiohjelmaa
päätin että nuhassa ei tarvitse nukkua. Opiskelen,

on hyvin harvinaista että lentävä lintu pyörtyy
melko harvat lopulta heittävät itsensä menemään

melko paljon päätyy jokiin. Toisinaan
meinaa tuntua orastavasti yksinäiseltä
muutamit ohikulkijat ovat pysähtyneet ottamaan kuvia

Käsiohjelmat joessa mustia risuja vasten

Mitä auttaa olla kaunis talo radan varrella
muutamat kimpaantuneet puhelinmyyjät
tai puhkaistut mainospallot, laskevan auringon säteet?

Kun sade alkoi muistuttaa lunta
päivänä joka kovasti muistutti päiviä
kun he vaistomaisesti hakeutuivat lähemmäs toisiaan

mitä sekään hyödytti. Viestejä on satoja
kaikki niistä päättyvät sydämeen tai hymyyn
tiettyyn ikävaiheeseen kuuluu menetellä oikein

ja luulla ihan väärin. Useimmiten
vaikuttaa siltä kuin kaikki olisi kunnossa

syyllinen jakaa käsiohjelmaa torilla

kuva tietosanakirjassa kohdassa ihminen
ihminen tunnistettavissa ihmiseksi ilman yksilöiviä
erityispiirteitä
keräilee kiviä, sienestää ja rakentaa aitoja
kyvytön ajattelemaan neliulotteisesti
kykenee toimittamaan tietosanakirja-artikkelin ihmisestä
ihmisille jotka ovat kiinnostuneita tietämään ihmisestä
kuulemaan etteivät kykene ajattelemaan neliulotteisesti
mutta kykenevät kyllä poimimaan sieniä
rakentamaan kiviaitoja, pensasaitoja ja sähköaitoja
mittaamaan aivokäyriä matelijasta joka nukahtaa
lähiruokalauantai, käkien kukkumistottumukset voi
ihminen

toistaiseksi tuntemattomista syistä: Lapsuus lyhenee
nukutaan keskimäärin kolmekymmentä vuotta
torkutetaan kuukausi ja avaruus laajenee
siirretään kelloja ja avaruus laajenee
tuhkapilvi hälvenee: Rakkaus

on terävämpää kuin koskaan aikaisemmin
kesken elokuvan eksyy muistoihinsa yhä varmemmin
kuulo heikkenee ja suorituskyky paranee
saassa rehottaa muualla vieras laji

ukkospilvi kiittää kaukana merellä
purjeita tummuu sen tieltä, vielä
en aio takaisin. Tietynlainen pyyteettömyys
että vettä on tarpeeksi kaikkien veneiden alle
ja niille jotka lentävät mannerten väliä
joku luoto jolla levätä.

Entä jos lokkien huuto on se, mitä ne haluavat sanoa?

helposti kuvitellaan että tyhjät puistot odottavat jotain.
Syyllisiä on etsitty nyt yksitoista viikkoa
useimmat ovat jo pitkästyneet ja lähteneet kotiin.
Viranomaisen puhe särisee kovaäänisissä

tiedämme, mitä teit ennen kuin tiesit, mitä teit

ja kunnes joku nostaa käpälänsä pystyyn
pyydetään kaikkia varaamaan mukaansa käteistä rahaa
pidetään huolta että roskat laitetaan roskiin
puisto on tyhjä jos siellä ei ole ketään

se, mikä pitää pilvet poissa maanpinnalta
alkoi kiinnostaa tutkijoita eräänä perjantai-iltana

kun ukkosmyrsky purjehti automaattiovista Prismaan.
Että on valmis ottamaan sen riskin

että hänet millä tahansa hetkellä viedään pois

sataa sipulin kokoisia rakeita: liukuportaissa
syyllisiä seisoo loputtomalla matkalla neljänteen

ja että hän on valmis ottamaan minut.
Ilmiöt, joita ei haluakaan oppia ymmärtämään

*Neiti hyvä, meillä ei ole aikaa kuunnella
mitä pihapuussanne tällä kertaa intetään*

tuuli on irrottanut muurahaiset maasta
Varjot, joita muodostuu aina samassa kohdassa siltaa
vedenalaiset valonheittimet kun kävelen kotiin

Nyt kun on niin, että meidän on joka tapauksessa kuviteltava
tulevaisuus

kun valot palavat joka tapauksessa läpi yön
olen aika varma että tuntuu joltain
ja kävelen kotiin. Rastas laulelee,

irrallaan tuulessa pikkuinen sukupolvi

älä jätä minua merkitsemään kaikkea yksin.
Radiossa annettiin varoitus helleaallost
koko kaupunki odottaa kiihkeästi ukkosta
koiria huudellaan sisään: Hyvät ystävät
olemme noudattaneet suositusta ja sulkeneet ikkunat
jättäneet television päälle ja ostaneet juomista

tervetuloa kylään. Puutarhassa
omenat ovat jo ehtineet tonttirajan luo
enää ei voi kestää kovin kauan:

varjo saavuttaa naapurin talon, ja auton, ja aidan

nurmikko täynnä risuja ja valkoisia terälehtiä
erään huimauskohtauksen maalliset jäännökset.

Kuten oli kohtuuttoman aikaista herätä
hoitelee syksy ensin yhden puun merkiksi muille

ja kun yhtäkään kukintoa ei ole jäljellä

jos kertoo lapselle ettei tämän elämässä ole mieltä
tämä silloin kuvittelee että on olemassa mieli

Jostain virtaa happea iltapäiväuutisten tunnusmusiikkiin

melko moni asia on onnekas vahinko.
Ihmiset rupattelevat auringossa ja jonottavat pankkiin
täytyy muistaa että ne osaavat soittaa jatsia
täytyy muistaa että ne osaavat silittää ja hieroa

niiden silmät kun niille toimitetaan suruviesti kotiin.
Ennen lähtöä piti vielä varmistaa että ikkuna jäi auki
ja oli mukana jotain, mitä lukea ääneen:

Puutarhassa satoi valkoisia terälehtiä

millaisia majakoita meihin voisikaan kasvaa
jos emme haraisi vastaan?

Etsintöjä hidasti rankkasadekuurojen sarja
ja jokunen arkipyhä, mutta palataan
asiaan. Liikenne seisoo ohikulkutiellä

ja seisoo savu: että tulisi tehneeksi jotakin merkittävää

on käynyt yhä harvinaisemmaksi, rankkasateet
kylmemmiksi ja jos havahtuu keskellä yötä
yleensä kyllä menee takaisin nukkumaan

Haluaisin korjauttaa sukupolveni, mutta en haluaisi vaihtaa toimenkuvaa haluaisin vaihtaa herkkusienet aurajuustoon

mutta tammi joka piti lehtensä rauhoitti häntä.

Sitkeitä kausia kun linnut uhallaankin pysyivät vaiti
ja oli mentävä rantaan: ei meissä ole vikaa
vaikka hiljaisuus on ennen kaikkea opettelemista
on ensin totuttava oppimaan.

Syylinen pyöräilee vastaan kun kävelen kauppaan
hän on päättänyt muuttaa hetkeksi mökille kalaan
hyvästiksi heilauttaa kättään ja on horjahtaa ojaan
hyräilee hiljaa,

Äitis oli pikkuinen sukupolvi

ei niinkään alussa
vaan kaiken jälkeen
kun valaistus on edelleen sama

ei ole pakko olla onnellinen.

Jättilokki nielee hampurilaispaperin
on lämmintä koska on kesä

on levollista koska on levännyt
on aikaista koska on aamu
on yhä painajainen

en ole kotona. Aurinko paistaa
bussilastillinen lapsia jonottaa uimaan

hiekkassa ryömivät ampiaiset
saattavat olla totta

äiti tää vesi tuntuu ilmalta

tottuminen ei tunnu miltään

on yhä meluisaa.

Puut etsivät uutta reittiä kaupungin ali

saattaisin vielä ehtiä niiden mukaan

sillä on puhuttava totta: pakko on vain kuolla

mutta esitys aloitetaan alusta

Ja on kaunista koska on kirkasta

Ja on mukavaa että on lämmintä

ja on liian myöhäistä.

yksi maailmanloppu kaikkien maailmanloppujen joukossa.
Kovääniset puhuttelevat öistä puistoa
emme missään vaiheessa ole halunneet teitä loukata

mutta nyt se voi tulla kyseeseen: analytiikka on kehittynyt
ja löydettiin uusia rikkeitä: on siis sellaisiakin syyllisiä
joita ei vielä lainkaan ole etsitty

Katonrajassa ilmapallot koskettavat toisiaan
vieläkään ei ole sopiva hetki luovuttaa
klo 1.32: äänekästä käyskentelyä ikkunalaudalla
klo 3.38: lisää asiattomia puluja parkkipaikalla

kohdevalaistut lokit raatihuoneen yllä
näkyjä siellä missä äänten kuuluisi olla.

Postissa on tullut yhteydenottopyyntö syylliseltä
hänellä on vaikeuksia saada iltaisin unta

maailmanloppu maailmanloppujen joukossa

Viimeiset bussit käyvät käännähtämässä kannoillaan
sammuttavat valot ja lipuvat halki kaupungin
eivät reagoi enää mihinkään

ambulanssin äänessä kaikki mitä tarvitsee muistaa

totuus aamuista kun hän sulkee oven perässään.
Viimeistään tänään on ruvettava rakentamaan
kaikenlaisia tehtaita etteivät linnut loppuisi kesken

ja kun hän itkee: kirjatut näköhavainnot
siitä mitä tulemme menettämään
kaikki mikä lentää, päivät jotka huojumme
vierekkäin niin kuin huojutaan pianojakkaralla
jonka tulemme menettämään

juhliin tuli vieraita uloimmilta saarilta saakka
heille huiskutettiin jo kaukaa: lapset

puuttuvat paikalta usein vaikka harva heitä vihaa
ja vaikka äänet olivat kuvailtavissa sanalla teurastus
oli kaikilla hauskaa. Että jo tottuisi nauruun

vaikka jäät ovat vasta vetäytymässä kohti selkää
kevään tuoksussa jotakin samaan aikaan tuttua ja pelottavaa
piti siirtyä syrjään: varjokohdissa
lunta ja arkaa kipua silmämunan takana

olin varautunut aina kaikkeen. Lämpöön en koskaan

en pyytänyt olla

kun nyt kuitenkin
lampi kuivui: kun siinä
on maa johon mennä

pyydän nyt

mennään siihen

niin aika loppuu: ihan kohta tulee ovikellosta
kaiku ovikellosta joka juuri on soinut

ja lokit viedään pois. Itkuinen maisema
mitä pihamaata lohduttaakseen voi sanoa
kun tekee itselläkin vähän tiukkaa?

Järvet nousevat pelloille ja oja syvennetään
olin varautunut muutamaan päivään
kuukauteen ei huimannut lainkaan

sitten ovikello soi: Suopursussa
tuoksu jonka kuvittelisi jäävän mieleen
ovikellossa ääni jonka kuvittelisi voivan erottaa
ambulanssista, jolla viedään pois

niin kuin kukan tuoksun voi haistella loppuun

oli juhlien jäljiltä nojatuoleissa hiekkaa
ja vaikeuksia palauttaa mieleen, mihin oli jäänyt.
Olin saanut jo anteeksi kaiken mitä oli

ja menin kauas että en olisi autojen tiellä

mutta siitäkin on jo kauan: Hetki
yöllä, kun äkkiä kaikkien oli päästävä uimaan
kallion omia kaltevankarheitä portaita
oli meille tarpeeksi.

Vaikka en ollut muistanut kastella niitä lainkaan
ilmestyi käsiini jostain pieniä kovia nappuja

piipityksen rytmi on muuttunut epäsäännölliseksi
ihmiset eivät enää tiedä mihin suuntaan kävellä

valojen ammottavat silmäkuopat: tuuli
liukuu katuja pitkin ilman mitään mitä pyörittää
ja olimme päättäneet jo vaihtaa suuntaa
ja halusimme valkoisten suihkukoneiden matkaan.

Meitä neuvottiin pysymään sisällä seitsemään asti
silloin uutisissa näytetään osittain sumennettua kuvaa
jossa syyllistä vedetään hupusta ja laiturilla juostaan:
tuuli etsimällä etsii, mitä tahansa

mutta jäljellä oli vain paljaita harmaita luotoja

yksi maailmanloppu kaikkien maailmanloppujen joukossa.
Yksi matkustaja kaikkien yksinäisten ruuhkassa
sama geneerinen tienvarsimaisema: ojassa
tiheää puskaa koivuja risuja puskaa.

Kun pitäisi antaa kaikkensa kun on viimeinen ilta
joka ilta: kun kerran päätettiin kävellä maaliin,
nyt kävellään maaliin

Meitä odottamaan seisahduneet räjähdykset
syöksykierteeseen jähmettyneet lentokoneenpalaset
pienet puutarhat, joita niihin on alkanut kasvaa

miten sellaiseen kiintyy: vain yksi maailmanloppu
tämä minun omani, vihreänkeltainen
tiheää puskaa koivuja risuja puskaa

Että hakeutuu eristyksiin
silläkin uhalla että menettää yhteyden lopullisesti

Kolmestoista prosenttia elävistä hanhista kantaa kehossaan hauleja

Oli pitkään ihmeellistä. Sitten avaruus
oli enää pelkkä valtava avaruus

hankalia korkeuseroja hänen kasvoillaan
että pitää kaivata lampaiden karvaa

että on nukuttu paremmin kuin koskaan.
Kun aamuyön hiljaisuus ulkona
on eristetty hiljaisuudesta sisällä
aurinko kiertää talon ympäri ja sammuu
voiko tässä olla kaikki: olen rakastunut

ja tullut ampuneeksi linnut
nyt voidaan nukkua paremmin kuin koskaan

myrsky ei kuulosta miltään
jos on kuuro ei myrsky kuulosta miltään
puilla on hätä: sen näkee, tuulen näkee
kyllä lentävät puutarhatuolit näkee
myrskyssä linnut miten sattuu jos on kuuro

mutta yleinen hätämerkki

hiljaisuudella on mielivalta
jos ei kuulosta miltään ja on myrsky
hädällä on valta. Nyt on myrsky ja on hätä
on kuuro jos hätä ei kuulosta miltään

mutta kertomukset muodostetaan aina jälkeenpäin
ja vaikutti hätkähdyttävältä hänen äänensä kovuus
ja hän kuului viereeni. Yhteydet ovat etäisiä

eikä niitä välttämättä ole olemassa: kun tulevaisuus
näyttäytyy loppuna jollekin mitä emme aloittaneet
tai kömpii siihen kuin kömpisi kirjan kanssa riippumattoon
kuka meistä mitään kertoo?

Se kovuus kuuluu hänen äänessään yhä,
useimmiten kun on ilta

ja olemme välimerkkejä korkeintaan, tai tauko
ja makasimme vierekkäin auringon värittämällä matolla

*niin kuin jalkapallostadionin nurmi
on vihreä: niin oikein ja kokonaan*

olen sinun. Syysauringon täyttyneisyys
valo, joka jättäytyy viistoon
oire, että kiintyy sen muistoon
vaikka aurinkokin on vielä täällä.

Loput askelista huuhtoutuvat mereen
niiden reitti ei siitä muutu
kun sataa, se on merta joka sataa
eikä meri merestä miksikään muutu

mutta saarella jo valmistaudutaan talventuloon
pressuja pingotetaan halkopinojen päälle
kaukosäätimiin vaihdetaan paristot,
lyhtyjä keikkuu sumun seassa kohti sauna

vielä tarkenee kastautua. Kaislat
antavat helposti myöten kun vene ui rantaan
ei osattu odottaa ketään enää tällaiseen aikaan
mutta ruoka jää kesken: viranomainen
ehtikin yöksi kotiin

naarmuilla iho joka on tottunut kohtaamaan ikävää
ikkuna jonka läpi ei näe enää mitään

puutarhassa sataa valkoisia terälehtiä

en ole kotona. Aurinko paistaa
vaikka oli pitänyt mennä vielä vuosia
ei enää etsitä ketään, kovaääniset
särisevät yli ruosteisten aitojen turhaan
oli kyllä tilattu jo aikoja sitten
joku niitä sammuttamaan. Lomat kestävät
hetken mutta niitä muistellaan pitkään:

kun satoi valkoisia terälehtiä

ja jossain kaukana lensi kauniita koneita
ja emme halunneet vaihtaa toimenkuvaa
olimme saaneet kaiken

Sitaatit:

s. 10: ”Mitä auttaa olla kaunis talo radan varrella”

Tua Forsström: *Puistot* (1993, suom. Caj Westerberg)

s. 45: ”Yhteydet ovat etäisiä, eikä niitä välttämättä ole olemassa” Aki Salmela: *Yhtä ja samaa* (2009)

